

Пројекат финансира
Европска унија

ЕУ ЗА СРБИЈУ -
ПОДРШКА ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

Република Србија
Врховни касациони суд

РАДНИ ТЕКСТ¹

НАЦИОНАЛНИ СТРАТЕШКИ ОКВИР/СТРАТЕГИЈА И АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИМЕНЕ МЕДИЈАЦИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ²

Садржај

I УВОД – РЕЗИМЕ	2
II ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА.....	4
III РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ СТРАТЕШКОГ ОКВИРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ МЕДИЈАЦИЈЕ И ЖЕЉЕНО СТАЊЕ.....	8
IV ЦИЉ НАЦИОНАЛНОГ СТРАТЕШКОГ ОКВИРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИМЕНЕ МЕДИЈАЦИЈЕ	11
V ОРГАНИЗАЦИЈА СТРАТЕШКОГ ОКВИРА – МЕРЕ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА, ИНДИКАТОРИ И АНАЛИЗА ЕФЕКТА ТИХ МЕРА НА БУЏЕТ	12
VI ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР РЕФОРМЕ И ПЛАН ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА	25
VII АКЦИОНИ ПЛАН	27

¹ За разматрање од стране Радне групе за измене и допуне Закона о посредовању у решавању спорова

² Израду овог документа финансирала је Европска унија у оквиру пројекта “ЕУ за Србију – подршка Врховном касационом суду”. Садржај документа одражава искључиво мишљење аутора и не одражава нужно званичне ставове Европске уније.

I УВОД – РЕЗИМЕ

Шира примена алтернативних механизма за решавања спорова, један је од начина за унапређење ефикасности правосуђа и смањење броја судских предмета. Медијација, као најчешће коришћен метод алтернативног решавања спорова (АРС) у упоредној пракси, представља процес вансудског решавања спорова у коме треће, неутрално и непристрасно лице – медијатор - усмерава комуникацију између страна у спору и коришћењем посебних техника и вештина помаже у преговорима који за циљ имају постизање споразума којим се спор решава. У свом раду медијатори користе пре свега вештине комуникације, психологије и преговарања, али не доносе одлуку, нити имају могућност наметања решења. За разлику од судског или управног поступка, у медијацији, одлуку о решавању спорне ситуације доносе саме стране у спору.

У оквиру стратешке реформе правосудног система у Србији, медијација се од 2002. године препознаје као инструмент који може допринети смањењу броја предмета у судовима и повећању ефикасности њиховог рада, а чији је циљ да се грађанима омогући бољи и бржи приступ правди уз хуманији начин решавања спорних односа. Позитивне реакције стручне и опште јавности на иницијативе за примену медијације, као и добри резултати пилот пројеката, подстакли су рад на изради првих прописа у овој области. Тако је већ 2005. године усвојен Закон о посредовању – медијацији, као и низ посебних прописа са циљем да се подржи примена медијације као алтернативе или допуне судском поступку. На основу Закона о посредовању – медијацији из 2005. године, који је уређивао примену медијације у свим споровима за чије решавање није прописана искључива надлежност суда или другог органа, медијација се могла иницијирати како након покренутог судског поступка (тзв. судске анексиране медијације), тако и пре, независно од започињања судске процедуре (тзв. приватна медијација), чиме је пружена посебна подршка примени медијације у свакој фази спора.

Међутим, и поред успостављања правног оквира, те подршке низа међународних и домаћих организација, медијација у Србији није заживела. Број медијација у националним оквирима бивао је све мањи, а програми медијације при судовима, својевремено креирани са циљем омогућавања бољег приступа правди, суочили су се са проблемом недовољне тражње за медијацијом. Разлози за изостанак успеха могу се тражити у недовољној промоцији медијације у широј јавности, малом броју образовних програма у овој области, као и недостатку законских подстицаја за грађане и привредна друштва, као потенцијалне стране у медијацији, те судије и адвокате, који је требало да препознају спорове подобне за медијацију. Имајући то у виду, Министарство правде је 2009. године формирало Радну групу за измене и допуне Закона о посредовању - медијацији. Децембра 2010. године, Радна група доставила је Министарству правде предлог новог законског текста, који је након тога више пута мењан.

У септембру 2012. године, формирана је нова Радна група, која је припремила радну верзију новог Закона о медијацији. Додатно, значај примене АРС-а за смањивање оптерећености судова,

посебно старим предметима, препознат је и у Извештају о скринингу за Поглавље 23, где се препоручује спровођење Програма за решавање старих предмета, укључујући и увођење метода алтернативног решавања спорова.

Коначно, Закон о посредовању у решавању спорова (ЗПРС), Народна скупштина Републике Србије усвојила је 23. маја 2014, а његова примена почела је 1. јануара 2015. године („Службени гласник РС”, бр.55/2014). Подзаконски акти предвиђени новим Законом усвојени су у првој половини 2015. године. Међутим, ни ова реформа није резултирала у масовнијој примени медијације, о чему говори и укупан број од 619 медијација у 2017. години. Ниво информисаности шире јавности о медијацији и њеним предностима је и даље низак, а систем дефинисан Законом из 2014. године, није успоставио ефективну везу између судова, медијатора и потенцијалних страна у споровима који би се решавали медијацијом. Тако су и малобројни функционални медијацијски системи, са изграђеним системом за управљање предметима, упућивањем предмета медијаторима и листама медијатора, остали без довољне тражње за медијацијом, а обучени медијатори без неопходне праксе за даљи развој својих знања и вештина.

Имајући у виду скромне резултате претходних покушаја увођења шире примене медијације у наш правни систем, као и обавезе Републике Србије преузете у процесу придруживања Европској унији, Министарство правде формирало је децембра 2018. године Радну групу за израду нацрта измена и допуна Закона о посредовању у решавању спорова. Паралелно са радом Радне групе, текла је и израда Стратегије и акционог плана за унапређење примене медијације у Србији.

Стога, овај документ представља наставак реформских активности постављених Националном стратегијом реформе правосуђа за период 2013-2018 и пратећим акционим планом. Такође, Први нацрт ревидираног Акционог плана за Поглавље 23, објављен фебруара 2019. године, предвиђа израду стратешког оквира за унапређење примене медијације, и то као активност чија реализација је планирана у другом кварталу 2019. године (активност 1.3.6.13). Нацрт Стратегије израђен је на иницијативу Министарства правде уз подршку Европске уније кроз пројекат „ЕУ за Србију – подршка Врховном касационом суду“.

Стратегија треба да пружи смернице за ефикаснију примену медијације у Србији, те да утврди задатке и одговорност свих релевантних актера у спровођењу активности. Као општи циљ Стратегије предвиђено је **успостављање ефикасног и одрживог система решавања спорова путем медијације којим се, уз приближавање европским и међународним стандардима и вредностима, обезбеђује ефикасност правосуђа, побољшање приступа правди и правна сигурност грађана**. Општи циљ постићи ће се кроз следеће специфичне циљеве:

1. Унапређење законодавног оквира за примену медијације;
2. Стварање неопходних стручних, техничких и административних предуслова за спровођење медијације, у складу са најбољом међународном праксом;
3. Подизање интересовања за медијацију код грађана и правних субјеката као потенцијалних корисника медијације;

4. Успостављање система лиценцирања и едукације релевантних актера за медијацију у складу са најбољом међународном праксом;
5. Подизање општег нивоа свести грађана о предностима медијације као алтернативног начина решавања сукоба.

Примена Стратегије и Акционог плана омогућиће изградњу дугорочно одрживе нормативно-техничке инфраструктуре за медијацију, са 10% свих нових предмета у грађанској материји решених путем медијације. У оквиру предложеног транзиционог периода од 5 година, постепено ће бити увођене врсте предмета код којих би се као претходни услов за приступ суду подразумевао обавезан први састанак са медијатором, уз могућност да странка без последица не прихвати медијацију и након тога се обрати суду; развијаће се интересовање потенцијалних корисника за медијацију; унапредити доступност пружалаца медијације и усклађивати њихов број са бројем медијација; те испунити технички предуслови за праћење, извештавање и адекватно управљање системом медијације. Коначно, предвиђене активности резултираће у растерећењу судова кроз смањење укупног броја предмета, посебно кроз могућност решавања најстаријих предмета путем медијације, као и значајним уштедама у погледу вођења судских поступака, како за државу, тако и за грађане, те општем унапређењу друштвених односа у земљи.

У наставку документа, дати су преглед и анализа постојећег стања примене медијације (Поднаслов II), а потом представљени и разлози за успостављање стратешког оквира за унапређење медијације у Србији (Поднаслов III). У четвртном делу Стратегије додатно су елаборирани општи и посебни циљеви, док поднаслов V представља организацију стратешког оквира са разрађеним мерама за постизање посебних циљева, постављеним индикаторима и анализом ефеката предвиђених мера на буџет Републике Србије.

Саставни део овог документа представља и „Анализа правног оквира за примену медијације у Републици Србији“ ([Линк](#))³ израђена у оквиру пројекта Европске уније „ЕУ за Србију – подршка Врховном касационом суду“.

II ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Унапређење примене медијације препознато је као један од приоритета у Стратегији реформе правосуђа за 2012 – 2018 и пропратном Акционом плану у делу који се односи на бољи приступ правосуђу, посебно кроз стратешку смерницу: *Успостављање ефикасног и одрживог система решавања спорова путем медијације кроз унапређење нормативног оквира, спровођење поступака стандардизације и акредитације основних и специјализованих програма обуке медијатора и унапређење промоције алтернативних метода решавања спорова и оснивање регистра лиценцираних медијатора.*

³ https://1drv.ms/f/s!Aval3Ry9vO4BkHYOxWIVMm_Lkxzp

Закон о посредовању у решавању спорова донет је како би се нормативна решења у области медијације усагласила са међународним и европским стандардима, пре свега са УНЦИТРАЛ Моделом закона о међународном трговачком мирењу, Директивом 2008/52/ЕК Европског парламента и Савета о одређеним аспектима медијације у грађанским и привредним споровима. Циљ доношења закона био је омогућавање странкама да добровољно реше спорни однос путем преговарања, што је требало да допринесе растерећењу судова и остваривању права на правично суђење у разумном року.

Усвајањем Закона о посредовању у решавању спорова јесте дата могућност за унапређење примене медијације као алтернативе судским поступцима. Међутим, сам Закон и постојање ширег правног оквира којим се предвиђа примена медијације, нису били довољни за успешно и трајно усвајање овог метода решавања спорова у нашем друштву. Низ фактора допринео је да у Србији изостане значајнији резултат у примени медијације.

Пре свега, грађани и привредни субјекти немају довољно информација о предностима медијације као алтернативи судском поступку. Иако је напредак у промоцији медијације приметан, укључујући и повећање ангажовања судова на овом пољу,⁴ у Србији и даље постоји недовољан ниво информисаности (пре свих, грађана и привреде, као потенцијалних корисника) о могућностима примене медијације. Недостатак информација о медијацији спречава ширу употребу овог метода решавања спорова, што има додатни негативан утицај на приступачност медијације у погодним споровима.

Министарство правде, Врховни касациони суд и Високи савет судства 28. јуна 2017. године издали су заједничко Упутство за унапређење медијације у Србији (Упутство) након констатације да су резултати примене Закона о посредовању у решавању спорова незадовољавајући и да се поједине законске одредбе готово не примењују. Упутство подсећа на члан 9. ЗПРС који се односи на обавезу суда да пружи све потребне информације у циљу потпуне обавештености странака о могућности посредовања (што може извршити и упућивањем странака на медијацију), али и на члан 11. Закона о парничном поступку, који прописује да ће суд упутити странке на медијацију или на информативно рочиште за медијацију, односно да ће указати странкама на могућност да свој спор реше путем медијације. Осим наведеног, Упутство садржи бројне системске мере које се односе на формирање инфо службе при судовима.

Међутим, већина судова и даље нема стандардизовани интерни систем поступања за упућивање предмета на медијацију, иако је приметан напредак у погледу активности судова и у овом домену.⁵ Правосудна академија је одржала низ радионица за судије и председнике судова широм Србије, међутим, мали број судова је у пракси успоставио функционалне инфо службе за медијацију и започео у већој мери да упућује предмете. Имајући у виду наведено, пројекат Европске уније „ЕУ за Србију – подршка Врховном касационом суду“ у оквиру активности која се односи на подршку основним и вишим судовима приликом формирања и унапређења рада инфо службе, предвидео је израду приручника за примену медијације за запослене у судовима (тзв.

⁴ Видети: Извештај бр. 2/2018. о спровођењу Акционог плана за поглавље 23, стр. 235.

⁵ *Id.*, стр. 235.

ADR Toolkit) који ће допринети креирању стандардизованог система за медијацију у судовима. Додатно, опрез судова при упућивању предмета екстерним пружаоцима услуга медијације образлаже се и недостатком јединствених стандарда и контроле квалитета пружених услуга. Ово се односи како на квалитет саме медијације (стручност медијатора), тако и на техничке/логистичке услове у којима се медијације спроводе (адекватне просторије, административна и техничка оспособљеност, и сл).

Мерила за вредновање рада судија нису у довољној мери подстицајна за упућивање предмета на медијацију. Наиме, Правилником за вредновање рада судија предвиђено је да се два предмета окончана закључењем споразума о решавању спора путем медијације рачунају као један мериторно решен предмет, али се не вреднује само упућивање предмета на медијацију, нити се подстичу судске управе да организују службе за подршку и упућивање предмета на медијацију. Ово је као резултат имало само 55 предмета које су судови упутили на медијацију у 2017. години.⁶ Даље, у складу са принципом добровољности, судије у Србији могу само да "препоруче", односно подстакну странке у поступку да покушају решење спора путем медијације. Штавише, то је и њихова обавеза у складу са одредбама ЗПП-а, али судије немају могућност да на било који начин санкционишу одлуку странака да ли ће препоруку суда прихватити или не. Посебан проблем представља чињеница да чак ни уговорне клаузуле о медијацији и мирном решавању спора нису обавезујуће за стране у сукобу.

Лиценцираним медијаторима недостаје неопходна пракса, како за развој вештина стечених путем основне и специјализованих обука, тако и за формалну обнову дозволе за медијацију. Како је медијација вештина која се мора развијати у пракси, мали број спроведених медијације проузроковао је да је до сада само око 1/3 лиценцираних медијатора у Србији имала прилику да стекне практично искуство. Квалитет акредитованих обука за медијаторе није уједначен. Додатно, медијатори су физичка лица која, према постојећем систему, могу радити самостално или се удруживати у медијацијске центре (у форми удружења или привредних друштава). Велики број медијатора, стога, нема адекватне техничке услове за рад, почев од капацитета за администрирање предмета, до физичких просторија за спровођење медијација. Ово је, уз недовољно јасно дефинисане правне последице споразума постигнутог у медијацији, један од разлога због којег судије чешће не упућују предмете екстерним медијаторима, а привредна друштва и грађани самоиницијативно не бирају медијацију.

Коначно, Министарство правде тренутно нема довољно капацитета да врши континуирани надзор, како над спровођењем обука за медијаторе (за које су услови постављени прилично ниско, имајући у виду упоредну праксу), тако и над радом медијатора.

И поред низа изазова у досадашњој примени медијације у Србији, неколико субјеката издвојило се постигнутим резултатима у области медијације. Тако се, као пример добре праксе истакла Привредна комора Србије, која од 2012. године као институционални посредник спроводи низ активности у области споразумног финансијског реструктурирања. Потом, по броју поступака

⁶ *Id.*, стр. 228

посредовања, истиче се Народна банка Србије – Сектор за заштиту и едукацију корисника финансијских услуга који поступа на основу поднетих притужби на рад финансијских институција или на основу предлога за посредовање. Такође, Повереник за заштиту равноправност је успоставио систем медијације у случајевима дискриминације. Овде је реч о посебном моделу који је заснован на стандардним принципима медијације уз одређене специфичности. Креиран је одређени број посебних правила како би се поступак медијације прилагодио обележјима саме ситуације дискриминације и предупредили негативни ефекти која спровођење медијације може да изазове како у односу на жртву дискриминације, тако и у односу на остваривање друштвене мисије Повереника на плану подизања свести јавности и сузбијања дискриминације.

Као пример добре праксе значајно је издвојити искуства локалних заштитника грађана (локалних омбудсмана) у примени медијације у локалној заједници: Заштитника грађана Града Суботице, Заштитника грађана општине Бачка Топола, Заштитника грађана Града Панчева, Заштитника грађана Градске општине Врачар. Заштитник грађана Градске општине Вождовац је, уз помоћ пројектног финансирања, основао први Центар за мирно решавање спорова у локалној заједници, који активно пружа грађанима бесплатне услуге медијације ради решавања најчешћих спорова насталих из међусудских односа.

У контексту позитивних искустава, треба поменути и мировна већа, која се често помињу као претеча медијације, са значајном улогом у правном оквиру бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ).⁷ И данас постоје општине које имају мировна већа, иако је њихов значај много мањи него раније. Наиме, Закон о локалној самоуправи⁸ (члан 20, тачка 11) у изворни делокруг послова општина сврстава и уређивање, организацију и рад мировних већа, која се образују у општинама и месним заједницама у циљу очувања добрих односа и решавања спорова грађана, уколико за њихово решавање није надлежан суд.

Од 2015. године, приметно је и повећање интересовања адвоката али и адвокатских комора за медијацију као метод вансудског решавања спорова. Тако се од почетка примене ЗПРС више од 150 адвоката уписало у Регистар посредника при Министарству правде, а након првог пилот центра за медијацију успостављеног у Адвокатској комори у Чачку, недавно су и управни одбори Адвокатске коморе Србије, као и Адвокатске коморе Војводине донели одлуке да образују центре за медијацију.

⁷ Примера ради, тадашњи Законик о кривичном поступку⁷ је предвиђао следећу процедуру за кривична дела која се гоне по приватној тужби - уколико судија по пријему приватне тужбе нађе да је суд надлежан и да нема разлога за одбацивање тужбе, уступао би приватну тужбу мировном већу ради покушаја мирне странака. Осим тога, оштећени је самоиницијативно могао да се обрати за посредовање мировном већу или другом самоуправном суду овлашћеном за посредовање у мирнењу. Рок од 3 месеца, за подношење приватне тужбе почињао би да тече од дана кад је поступак пред самоуправним судом окончан, а уколико поступак не би био окончан у року од три месеца - протеком тог рока. Када би у поступку пред самоуправним судом дошло до измирења, оштећени би губио право на подношење приватне тужбе.

⁸ Сл. гласник РС, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон и 47/2018

Према подацима Министарства правде, до сада је издато више од 700 дозвола за посреднике, и акредитовало 12 организација за спровођење основне и специјализованих обука за посреднике. Међутим, од 384 посредника који су поднели извештај о раду за 2017. годину Министарству правде, само њих 131 се изјаснило да су у току 2017. године посредовали у решавању спорова. У току 2017. године, закључено је 619 споразума о приступању медијацији, а 374 предмета окончано је закључењем споразума о решавању спора посредовањем. И поред запаженог напретка у односу на 2016. годину, када је спроведено само 256 медијација, укупан број медијација је изузетно мали, нарочито имајући у виду број предмета упућених од стране судова – 30 у 2016, односно 55 у 2017. години.

Подаци прикупљени на основу годишњих извештаја посредника показују да медијација заузима тек 0.01% у односу на укупан број предмета пред грађанским и привредним судовима.

Из наведеног можемо закључити да су досадашње мере показале слабе резултате и да је неопходно пружити одређене смернице и разрешити одређене дилеме које се везују за разумевање медијације као инструмента за успешно решавање сукоба. Потребно је пронаћи механизме којима би се постепено повећао број медијација како би се одговорило циљу Директиве 2008/52/ЕК који се односи на постизање уравнотеженог односа између медијације и судских поступака, али и како би грађани располагали ефикасним механизмом за вансудско решавање спорова.

III РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ СТРАТЕШКОГ ОКВИРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ МЕДИЈАЦИЈЕ И ЖЕЉЕНО СТАЊЕ

У процесу европских интеграција Република Србија тежи да усклади постојећи правни систем са европским стандардима и вредностима (*Acquis Communautaire*), али и препорукама и стандардима Савета Европе и Уједињених нација.

Један од најзначајнијих докумената у погледу примене медијације је свакако Директива 2008/52/ЕК Европског парламента и Савета о одређеним аспектима медијације у грађанским и привредним стварима из 2008. године (Директива 2008). У прилог овоме говори и чињеница да су све државе чланице пренеле одредбе из Директиве у своје национално законодавство. Циљ Директиве је промоција алтернативног решавања спорова и постизање уравнотеженог односа алтернативних начина решавања спорова и судских поступака. Директива 2008 истиче да медијацију не би требало сматрати слабијом алтернативом судском поступку и упућује државе чланице да обезбеде једноставне механизме како би се странама потписницама споразума из медијације гарантовала извршност садржине споразума.

Још један документ који представља стандард у погледу примене медијације је УНЦИТРАЛ Модел закона о међународној трговинској медијацији и међународним споразумима проистеклим из медијације (Модел закона) из 2002. године, који је новелиран од стране Генералне скупштине Уједињених нација у децембру 2018. УНЦИТРАЛ се одлучио да уместо досадашњег појма

“мирење” коришћеног у моделу из 2008. године, примени појам “медијација”, како би се прилагодио употреби ових термина у пракси, али и антиципирајући да ће ова промена допринети даљој промоцији медијације. УНЦИТРАЛ Модел закона 2018, свакако је један од показатеља у ком правцу ће се медијација развијати у наредном периоду.

Последња ревизија Акционог плана за Поглавље 23 узела је обзир наведена искуства и препознате проблеме, као и већину новина у међународним стандардима у области медијације. Стога су у Акциони план за Поглавље 23 додате нове активности усмерене на унапређење примене медијације, и то:

- 1) Активност 1.3.6.13: Израда и усвајање стратешког оквира за унапређење примене медијације;
- 2) Активност 1.3.6.14: Спровођење стратешког оквира за унапређење примене медијације и надгледање његове ефективне примене;
- 3) Активност 1.3.6.15: Израда и усвајање закона којим се регулише поступак посредовања у решавању спорова (медијација), услови за посредника (медијатора) и програм обуке посредника (медијатора);
- 4) Активност 1.3.6.16: Доношење програма и спровођење основних обука и стручног усавршавања за посреднике (медијаторе);
- 5) Активност 1.3.6.17: Редовно ажурирање Регистра посредника и унапређење приступа подацима о посредницима и државним органима, организацијама и правним лицима којима је издата дозвола за спровођење обуке за посреднике;
- 6) Активност 1.3.6.18: Систематизација одговарајућег броја радних места у Министарству надлежном за послове правосуђа за вођење стручних и административних послова за потребе Комисије за спровођење поступка одузимања дозволе за посредовање, вођење регистра посредника, надзор над спровођењем програма обуке и сталних стручних и административних послова који се односе на медијацију и њену промоцију;
- 7) Активност 1.3.6.19: Унапређење промоције алтернативног решавања спорова, активностима као што су:
 - a. Објављивање информација на интернет странама;
 - b. Објављивање информативних брошура;
 - c. Информисање путем медија;
 - d. Израда инфографика;
 - e. Организовање округлих столова и радионица.

Усвајање Стратегије и пропратног акционог плана, осим приближавања наведеним међународним стандардима, допринело би и:

- **Растерећење судова кроз смањење броја предмета.** У 2018 години, сви основни судови примили су 218.661 парнични предмет, и то: П=147.366, П1=34.459, П2=36.836 предмета. Међу овим предметима је потенцијална група предмета, који се могу издвојити као предмети у којима би могла бити одређена иницијална сесија са медијатором. Основни критеријум би могао да буде основ спора, алтернативно узимајући у обзир и вредност спора, као и карактер странака. Такође, одређени парнични предмети из привредних судова би могли бити погодни за иницијалну сесисју са медијатором, у циљу бржег, ефикаснијег и јефтинијег решавања предмета, пре свега у корист странака у поступцима, али и у циљу растерећења судова од предмета, који могу бити решени мирним путем.
- **Бројним уштедама у погледу вођења судских поступака како за државу, тако и грађање.** Медијација је далеко јефтинија и бржа од судског поступка. По правилу, спорови се у медијацији решавају током једне или две сесије, а проценат успешности медијације је преко 60% у ситуацијама када се странке одлуче да уђу у поступак медијације. Наиме, уколико стране реше спор у медијацији, спор се, по правилу, ту зауставља. Нема трошкова поступка по жалби, није потребно ангажовање судских или јавних извршитеља, нити решење о извршењу, итд.
- **Унапређењу друштвених односа.** Медијација представља хуманији начин решавања спорова где стране не расправљају само о спорном материјалном питању већ и међусобном односу. За разлику од судског поступка где једна од страна сигурно губи, у медијацији сви добијају. Медијација је једини поступак решавања сукоба у коме стране задржавају контролу над трошковима, дужином трајања и исходом спора. У медијацији се не изводе докази нити се утврђује која страна јесте или није у праву, већ стране уз помоћ обученог медијатора преговарају и фокусирају се на своје интересе и потребе у циљу превазилажења проблема и постизања прихватљивог решења. За разлику од судског поступка, у медијацији одлуку доносе саме стране у спору, а не медијатор. Медијација је поверљив и приватан поступак у коме је увек искључена јавност, што у неким случајевима може бити веома битно за стране у спору. Сви подаци, предлози и изјаве дате у току преговора или у сврху постизања споразума, су поверљиве и не могу се користити као доказ у судском или другом поступку, нити их стране или медијатор могу износити у јавност, осим уколико се стране другачије не договоре. Медијација је потпуно флексибилан поступак који се води у складу са расположивим временом самих странака. Медијација је начин решавања спорова који помаже странама да успоставе или поправе поремећене односе и наставе сарадњу која је прекинута. Није занемарљиво што је први заједнички састанак са медијатором некада прва прилика да странке седну и по први пут разговарају о заједничком сукобу.

У квантитативном смислу, предложени циљ за период од 5 година, након имплементације измена Закона, могао би бити постепени трансфер од око 10% предмета из судова у медијацију, у односу на број нових примљених предмета у грађанској материји.

Такође, битно је повећати и број спорова који се реше путем медијације и пре покретања судског поступка.

У том смислу, неопходно би било пажљиво одабрати врсте предмета код којих би се као претходни услов за приступ суду подразумевао обавезан први састанак са медијатором, како би се постепено развио систем који за свој фокус нема искључиво парницу, већ и медијацију као могуће средство за решавање спорова које доноси корист не само странкама и суду, већ и свим осталим укљученим актерима и друштву у целини. Приликом селекције врсте предмета за обавезан први састанак са медијатором све релевантне околности ће бити узете у обзир – подобност спора за медијацију, број таквих спорова у судском систему, доступност и квалификованост медијатора, могући подстицаји и санкције, мишљење стручне јавности, итд.

У систему где би одређен број предмета предвиђао информативну сесију са медијатором, значајну улогу би имали медијациони центри као главни организатори медијације. Медијациони центри би у великој мери утицали на подизање квалитета медијације кроз успостављање интерних правила за медијаторе.

Потом, медијациони центри би служили као посредници између министарства надлежног за послове правосуђа и медијатора, што би допринело растерећења рада Министарства правде. Уједно, рад медијационих центара би био под директним надзором министарства надлежног за правосуђе. Њихова улога би била да обезбеђују услове и пружају помоћ за спровођење поступака медијације, организују обуке, издају стручне публикације, информишу стручну јавност о медијацији, да се старају о примени етичког кодекса, дају предлог мера за унапређење медијације, итд. Ова листа послова којом би се бавили медијациони центри није ограничена наведеним. Не би требало занемарити ни економски аспект формирања медијационих центара, медијациони центри би отворили нова радна места и били порески обвезници.

IV ЦИЉ НАЦИОНАЛНОГ СТРАТЕШКОГ ОКВИРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИМЕНЕ МЕДИЈАЦИЈЕ

Општи циљ је успостављање ефикасног и одрживог система решавања спорова путем медијације којим се, уз приближавање европским и међународним стандардима и вредностима, обезбеђује ефикасаност правосуђа, побољшање приступа правди и правна сигурност грађана, уз смањење трошкова за државу и грађане, док се истовремено у друштву подстичу добри међуљудски односи, култура дијалога и толеранције.

Стратегија са акционим планом садржи пет посебних циљева које је неопходно остварити како би се испунио општи циљ Стратегије:

1. Унапређење законодавног оквира за примену медијације;
2. Стварање неопходних стручних, техничких и административних предуслова за спровођење медијације, у складу са најбољом међународном праксом;
3. Подизање интересовања за медијацију код грађана и правних субјеката као потенцијалних корисника медијације;
4. Успостављање система лиценцирања и едукације релевантних актера за медијацију у складу са најбољом међународном праксом;
5. Подизање општег нивоа свести грађана о предностима медијације као алтернативног начина решавања сукоба.

Стратешки циљеви креирани су тако да у наредном периоду омогуће спровођење свих активности од значаја за даљи развој медијације као ефикасних, одрживих и доступних начина решавања спорова, а кроз усклађивање постојећег законодавног оквира са релевантним међународним стандардима, као и стручних компетенција медијатора и унапређење информисаности јавности о медијацији.

Стратегија се доноси на период од пет година, и праћена је Акционим планом са дефинисаним конкретним мерама, активностима, роковима, институцијама одговорним за њово спровођење и изворима средстава. Одговорност за успешно спровођење Стратегије сноси Комисија за спровођење Стратегије.

V ОРГАНИЗАЦИЈА СТРАТЕШКОГ ОКВИРА – МЕРЕ ЗА ПОСТИЗАЊЕ ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА, ИНДИКАТОРИ И АНАЛИЗА ЕФЕКТА ТИХ МЕРА НА БУЏЕТ⁹

Стратегија са акционим планом садржи пет посебних циљева који покривају пет области, а које је неопходно остварити како би се испунио општи циљ Стратегије - омогућавање веће примене медијације и приближавање европским стандардима и вредностима кроз успостављање ефикасног и одрживог система решавања спорова путем медијације, којим се обезбеђује ефикасна и правовремена заштита грађана и правних субјеката, ефикасаност правосуђа, побољшање приступа правди и правна сигурност грађана:

Посебан циљ 1: Унапређен законодавни оквир за примену медијације

Након четворогодишње примене Закона о посредовању у решавању спорова може се закључити да не постоји равнотежа између броја судских поступка и броја медијација. У прилог томе иде и то што постојећи Закон не предвиђа ниједну област спорних односа или поступак у коме је медијација услов за вођење судског или другог поступка, те је стога у практичном смислу медијација апсолутно добровољна. Постојећи Закон није у потпуности отклонио недоумице које се односе на улогу судије у медијацији, извршност медијацијских споразума, струковно

⁹ Анализа ефеката на буџет ће бити накнадно урађена.

организовање медијатора, техничких и административних процедура, просторних услова за спровођење медијације, као и друге теме од значаја за даљи развој и успешну примену медијације.

Сталне измене законских прописа без претходно спроведене детаљне анализе усклађености доводе до учесталих измена кључних закона. Иако ова Стратегија предвиђа измене сета закона, циљ реформе је да успостави систем који доприноси правној сигурности и у коме се закони неће често мењати.

Ознака смернице	Стратешке смернице	Мере	Индикатори
1.1.	УСПОСТАВЉАЊЕ ЕФИКАСНОГ И ОДРЖИВОГ СИСТЕМА РЕШАВАЊА СПОРОВА ПУТЕМ МЕДИЈАЦИЈЕ КРОЗ УНАПРЕЂЕЊЕ НОРМАТИВНОГ ОКВИРА	1.1.1. Анализа постојећег нормативног оквира за примену медијације	- Урађена Анализа
		1.1.2. Извештај о резултатима Анализе (“Бели папир”)	- Усвојен Извештај о резултатима Анализе (“Бели папир”)
		1.1.3. Израда нацрта измена и допуна/ новог закона којим се уређује медијација	- Формирана Радна група - 4 округла стола - Измењен закон којим се уређује медијација који је у складу са највишим међународним стандардима
		1.1.4. Израда подзаконских прописа у области медијације	- Усвојени подзаконски прописи

1.2.	ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ЗАКОНА О МЕДИЈАЦИЈИ И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА	1.2.1. Доношење петогодишњег плана имплементације Закона о медијацији (период транзиције)	- Усвојен петогодишњи план
		1.2.2. Формирање комисије/тела за праћење имплементације петогодишњег плана	- Функционална комисија која прати имплементацију петогодишњег плана - периодични извештаји
		1.2.3. Анализа ефеката нових прописа	- Израђена анализа ефеката
1.3.	КОНТИНУИРАНО УСКЛАЂИВАЊЕ НОРМАТИВНОГ ОКВИРА РАДИ УСПОСТАВЉАЊА ЕФИКАСНОГ И ОДРЖИВОГ СИСТЕМА МЕДИЈАЦИЈЕ	1.3.1. Измена Закона о парничном поступку	- Усвојене измене ЗПП
		1.3.2. Измена Закона о извршењу и обезбеђењу	- Усвојене измене Закона о извршењу и обезбеђењу
		1.3.3. Измена Закона о судским таксама	- Усвојене измене Закона о судским таксама
		1.3.4. Измена Закона о адвокатури	- Усвојене измене Закона о

			адвокатури
		1.3.5. Измена Судског пословника	- Усвојене измене Судског пословника

Посебан циљ 2: Стварање неопходних стручних, техничких и административних предуслова за спровођење медијације, у складу са најбољом међународном праксом

Изградња дугорочно одрживе инфраструктуре за медијацију, где би се решавало 10% од свих нових предмета у грађанској материји, не може бити остварена у кратком временском периоду. Из тог разлога предложен је транзициони период од 5 година, у току ког би се постепено развијало интересовање потенцијалних корисника за медијацију, као и доступност пружалаца медијације, остављајући могућност законодавцу за неопходне интервенције током транзиционог периода.

Такође је кључно да се испуне одређени технички предуслови како би се обезбедила прецизност прикупљених података, праћење, извештавање и адекватно управљање системом медијације у Србији.

Како би се достигао циљ од 10% медијација у односу на укупан број грађанских предмета у периоду од 5 година, неопходно је адекватно обучити оптималан број медијатора који би покрили територије свих основних судова у Србији. У исто време, требало би предвидети оснивање медијационих центара који би покрили територије свих основних судова како би сви потенцијални заинтересовани корисници имали приступ медијацији. То би могли бити центри јавног карактера (при привредним и адвокатским коморама, и другим професионалним удружењима) или приватне организације (привредна друштва, удружења, итд.) регистроване за организовање медијација, које би биле под надзором министарства надлежног за послове правосуђа.

Иако се види помак, и даље је приметан недовољно развијен систем за судско упућивање предмета на медијацију у већини судова, немогућност да судије нареду медијацију, као и недостатак подстицаја за судије у случајевима када предмете упућују на медијацију. Мали број судова је у пракси успоставио функционалне инфо службе за медијацију. Судови и даље немају јединствен модел за упућивање предмета на медијацију као ни за евидентирање и праћење таквих предмета. Број предмета упућених на медијацију би требало да буде један од показатеља продуктивности рада судије.

ознака	Стратешке смернице	Мере	Индикатори
2.1.	УСПОСТАВЉАЊЕ И ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА ПОСЕБНЕ СЛУЖБЕ МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ НАДЛЕЖНЕ ЗА НАДЗОР И ПРАЋЕЊЕ РАДА МЕДИЈАТОРА И МЕДИЈАЦИОНИХ ЦЕНТАРА	2.1.1. Формирање Службе/одељења при министарству надлежном за послове правосуђа за праћење, надзор, лиценцирање и акредитацију медијатора, тренера, медијационих центара и центара за обуке и континуирано усавршавање медијатора	- Формирана и функционална Служба при министарству надлежном за послове правосуђа
		2.1.2. Електронско праћење рада медијатора и медијационих центара	- Израђен софтверски програм - Периодични извештај о спроведеним поступцима медијације - <i>он лине</i> праћење статистичких извештаја
2.2.	УСПОСТАВЉАЊЕ ЕФИКАСНОГ СИСТЕМА ЗА ЛИЦЕНЦИРАЊЕ МЕДИЈАТОРА	2.2.1. Измене закона којим се уређује медијација и подзаконских прописа у погледу редефинисања система за лиценцирање медијатора	- Измењен нормативни оквир којим се упоставља систем лиценцирања медијатора

2.3.	УСПОСТАВЉАЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОГ СИСТЕМА РАДА И ОДГОВОРНОСТИ МЕДИЈАЦИОНИХ ЦЕНТАРА	2.3.1. Измене закона којим се уређује медијација са успостављеним јасним критеријумима за формирање и рад медијационих центара који би покрили територије свих основних судова	- Функционални медијациони центри, - Измењен нормативни оквир
		2.3.2. Унапређење капацитета министарства надлежног за правосуђе да врши надзор над радом медијационих центара (види 2.1.)	-Функционално одељење при министарству надлежном за послове правосуђа које се бави надзором над радом медијационих центара електронским путем
2.4.	УСПОСТАВЉАЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОГ СИСТЕМА РАДА ЦЕНТАРА АКРЕДИТОВАНИХ ЗА ОБУКЕ И КОНТИНУИРАНО СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ МЕДИЈАТОРА	2.4.1. Измене закона којим се уређује медијација са успостављеним јасним критеријумима за формирање и рад организација за пружање обука и континуирано стручно усавршавање медијатора	- Измењен нормативни оквир - Функционалне акредитоване организације за обуке и континуирано стручно усавршавање медијатора

		2.4.2. Унапређење капацитета министарства надлежног за правосуђе да врши надзор над радом организација за пружање обука и континуирано стручно усавршавање медијатора (види 2.1.)	- види 2.1.
2.5.	УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА И ЕФИКАСНИХ ПРОЦЕДУРА ЗА УПУЋИВАЊЕ СПОРОВА НА МЕДИЈАЦИЈУ	2.5.1. Усвајање јединствених процедура и протокола за упућивање судских спорова на медијацију	- Функционалне инфо службе за медијацију - - Повећан број предмета упућених на медијацију од стране суда
		2.5.2. Успостављање електронског система вођења евиденције при судовима за праћење предмета упућених на медијацију	- Формирани подписници за медијацију - Успостављена електронска евиденција - Периодични извештаји
2.6.	УСПОСТАВЉАЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОГ МЕХАНИЗМА ОДГОВОРНОСТИ МЕДИЈАТОРА	2.6.1. Формирање механизма за праћење и оцену рада медијатора	-Развијена адекватна методологија за праћење и оцену рада медијатора
		2.6.2. Измене Етичког кодекса у складу са највишим међународним	- Усвојен измењени Етички кодекс

		стандардима	
		2.6.3. Успостављање система дисциплинске одговорности медијатора	- Функционално дисциплинско тело - Установљене дисциплинске процедуре и мере
2.7.	ФИНАНСИЈСКА АНАЛИЗА ЕФЕКТА НА БУЏЕТ	2.7.1. Формирање комисије која би пратила финансијске ефекте Закона на буџет	- Формирана оперативна комисија - Периодични извештаји

Посебан циљ 3: Подизање интересовања за медијацију код грађана и правних субјеката као потенцијалних корисника медијације

На основу података Министарства правде о укупном броју спроведених медијација можемо закључити да је интересовање за медијацију врло слабо. Томе свакако доприносе и следећи фактори: непостојање одредаба о обавезној медијацији за одређене врсте предмета; неспремност јавних правобранилаца и пуномоћника државних органа, локалних самоуправа и јавних предузећа да учествују у поступку медијације када су они једна од страна у спору (посебно имајући у виду велики број случајева где је једна од страна у спору држава или локална самоуправа); недостатак мотивације адвоката да се спор реши путем медијације; недоумице које се односе на извршност споразума; као и недовољна свест међу будућим професионалцима о медијацији као првом избору за решавање спорова.

ознака	Стратешке смернице	Мере	Индикатори
3.1.	УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА ЗА АУТОМАТСКО УПУЋИВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ВРСТА СПОРОВА НА ИНИЦИЈАЛНИ САСТАНАК СА МЕДИЈАТОРОМ ("OPT-OUT" СИСТЕМ)	3.1.1. Одабир врста предмета код којих би пре подношења тужбе био обавезан иницијални састанак са медијатором	- Измењен правни оквир - број иницијалних састанака са медијатором законом прописаним

			предметима
3.2.	УВОЂЕЊЕ МЕДИЈАЦИЈЕ У ПРОЦЕДУРЕ И ПРАКСУ ЈАВНИХ ПРАВОБРАНИЛАЦА И ПУНОМОЋНИКА ДРЖАВНИХ ОРГАНА И ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА	3.2.1. Израда упутства за јавне правобраниоце за закључење споразума о приступању медијацији за одређене врсте предмета	- Израђено Упутство - Број поступака у којима је закључен споразум о приступању медијацији
		3.2.2. Обука јавних правобранилаца за заступање у поступку медијације	- Спроведене обуке
3.3.	ПОВЕЋАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА АДВОКАТА И ПУНОМОЋНИКА ПРАВНИХ ЛИЦА ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ МЕДИЈАЦИЈЕ У СВОЈСТВУ ЗАСТУПНИКА	3.3.1. Измена Адвокатске тарифе	- Измењена Адвокатска тарифа
		3.3.2. Округли столови и остали стручни догађаји који би указали на предности медијације	- Број организованих јавних догађаја
3.4.	ПОЈЕДНОСТАВЉЕЊЕ ОДРЕДАБА О ИЗВРШНОСТИ СПОРАЗУМА ИЗ МЕДИЈАЦИЈЕ И ОСНАЖИВАЊЕ УГОВОРНИХ КЛАУЗУЛА О РЕШАВАЊУ СПОРОВА ПУТЕМ МЕДИЈАЦИЈЕ	3.4.1. Измене правног оквира којима би се предвидело да споразум потписан од стране адвоката страна у поступку и медијатора (који би потврдио да је реч о споразуму проистеклом из медијације) има снагу извршне исправе	- Измењен правни оквир

		3.4.2. Измене правног оквира којима би се дало овлашћење судијама, да уколико постоји уговорна клаузула да стране прво покушају да реше спор путем медијације, одбаце тужбу уколико стране нису поднеле доказ да је покушана медијација /којом би судије донеле решење да се застаје са поступком док се сметња не отклони	- Измењен правни оквир
		3.4.3. Едукација судија за примену одредаба које се односе на поступање уколико постоји уговорна клаузула	- број одржаних обука
3.5.	УСПОСТАВЉАЊЕ РЕДОВНИХ И ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА ЕДУКАЦИЈЕ ЗА МЕДИЈАЦИЈУ НА ПРАВНИМ ФАКУЛТЕТИМА И ДРУГИМ СТРУЧНИМ ШКОЛАМА МЕДИЈАЦИЈЕ	3.5.1. Увођење едукативних садржаја о медијацији на правним факултетима и другим стручним школама	- Број факултета који у програму имају медијацију

Посебан циљ 4: Успостављање система едукације релевантних актера за медијацију у складу са најбољом међународном праксом

Програм основне обуке посредника спроводи се у пет радних дана, у укупном трајању од 25 часова. Теме које се обрађују односе се на појам и врсте алтернативног решавања спорова, упоредноправна решења, етичка питања, основна начела посредовања, услови за стицање

дозволе за посредовање, ток поступка, упознавање са вештинама и техникама вођења поступка посредовања, формулисањем споразума и практичних вежби.

Ове теме се у великој мери подударају са минимумом стандарда по питању тема које је потребно да буду покривене обуком за посреднике, садржаних у СЕПЕЖ (2007) 14 Упутству за примену постојећих препорука о медијацији у породичним и грађанским стварима. Ипак СЕПЕЖ у документу *“Mediation Development Toolkit on implementation of the CEPEJ Guidelines on mediation” (2018)7*, усвојеном у јуну 2018. године, даје препоруку да обука за посреднике траје најмање 40 часова.

На основу података Министарства правде, у 2018. је спроведено око 600 медијација. Из овога се види да лиценцираним медијаторима недостаје практично искуство како би могли да понуде висок квалитет медијације.

С друге стране, судије нису у довољној мери обучене да препознају предмете подобне за медијацију, док адвокатима и правним заступницима у привредним друштвима недостају медијацијске и преговарачке вештине, што их онемогућава да адекватно заступају своје клијенте у поступку медијације. У случају овере споразума проистеклих из медијације од стране јавних бележника не постоји јединствено поступање, тако да и ту постоји потреба за додатном интервенцијом.

ознака	Стратешке смернице	Мере	Индикатори
4.1.	УСПОСТАВЉАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ СИСТЕМА ОБУКЕ И КОНТИНУИРАНОГ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА МЕДИЈАТОРА	4.1.1. Измене закона којим се уређује медијација и подзаконских прописа у погледу редефинисања система за лиценцирање медијатора	- Измењен нормативни оквир којим се упоставља систем лиценцирања медијатора
		4.1.2. Доношење програма за основну обуку медијатора	- Израђен програм за основну обуку медијатора
		4.1.3. Спровођење основних обука за медијаторе	- Спроведене обуке - Евиденција о издатим уверењима о завршеним обукама

		4.1.4. Дефинисање услова и програма за континуирано стручно усавршавање медијатора	- Измењен нормативни оквир
		4.1.5. Спровођење континуираног стручног усавршавања медијатора	-Спроведене обуке - Евиденција о издатим уверењима о завршеним обукама
		4.1.6. Дефинисање услова и критеријума за организације које спроводе обуке за медијаторе	- Измењен нормативни оквир
		4.1.7. Успостављање услова и критеријума за тренере на обукама и континуираном стручном усавршавању медијатора	- Измењен нормативни оквир
		4.1.8. Формирање тела /Комисије при министарству надлежном за правосуђе за праћење и оцену рада организација акредитованих за обуку и континуирано стручно	- Формирана и оперативна комисија при министарству надлежном за правосуђе за праћење и оцену рада организација акредитованих за обуку и континуирано

		усавршавање	стручно усавршавање
4.2.	УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМСКОГ ПРИСТУПА ЕДУКАЦИЈИ СУДИЈА, АДВОКАТА И ДРУГИХ ПРАВНИХ ЗАСТУПНИКА, ЈАВНИХ ПРАВОБРАНИЛАЦА И ДРУГИХ ПРАВОСУДНИХ ПРОФЕСИЈА У ЦИЉУ ПОДСТИЦАЊА ПРИМЕНЕ МЕДИЈАЦИЈЕ	4.2.1. Спровођење обука за судије и судијске помоћнике за селекцију и упућивање предмета на медијацију	- Спроведене обуке и евиденција о спроведеним обукама
		4.2.2. Израда програма и спровођење обука за судије и судијске помоћнике за рад судских инфо служби за медијацију	- Израђен програм обуке - Спроведене обуке и евиденција о спроведеним обукама
		4.2.3. Израда програма и спровођење обука за адвокате и адвокатске приправнике за заступање клијената у поступку медијације	- Израђен програм обуке - Спроведене обуке и евиденција о спроведеним обукама
		4.2.4. Јавни правобраниоци	- Израђен програм обуке - Спроведене обуке и евиденција о спроведеним обукама

Посебан циљ 5: Подизање општег нивоа свести грађана о предностима медијације као алтернативног начина решавања сукоба

Информисање грађана о предности медијације је у директној корелацији са њеном применом. За унапређење информисаности грађана о медијацији велики значај би имало и креирање наставних програма на факултетима, али и осталим образовним институцијама као што су основне школе.

ознака	Стратешке смернице	Мере	Индикатори
5.1.	ПРОМОЦИЈА МЕДИЈАЦИЈЕ У ЦИЉУ ПОДИЗАЊА НИВОА СВЕСТИ О МЕДИЈАЦИЈИ КАО НАЧИНУ АЛТЕРНАТИВНОГ РЕШАВАЊА СПОРОВА	5.1.1. Унапређење информисаности грађана о медијацији кроз промотивне активности	- Број чланака о медијацији - Број ТВ објава - Број објава путем јавног сервиса - Промо материјали
		5.1.2. Већа информисаност стручне јавности о предностима медијације	- Број одржаних стручних скупова
		5.1.3. Увођење едукативних садржаја о медијацији у основним и средњим школама	- Број школа које су у наставни програм уврстиле медијацију

VI ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР РЕФОРМЕ И ПЛАН ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА

Главни актери реформе су: Народна скупштина Републике Србије, Влада Републике Србије, Министарство правде, Врховни касациони суд и судови, Правосудна Академија и Високи савет судства.

Поред наведених институција, актери укључени у реформу су: Привредна комора Србије са регионалним огранцима, Адвокатска комора Србије, регионалне адвокатске коморе, јавна правобранилаштва, Народна банка Србије, Заштитник грађана, локални омбудсмани, Повереник за заштиту равноправности, удружења медијатора, медијатори и медији.

Предуслов за успех реформе је доследно спровођење стратешких циљева, смерница и акционих корака. Међутим, не сме се заборавити чињеница да предложена реформа не може антиципирати сваку препреку, непредвидиве околности и све замке током примене у пракси. Многи европски закони у области медијације нису испунили своје циљеве због недостатка адекватног праћења имплементације и могућности ревизије зацртаних циљева.

Из наведеног следи да би реформа подразумевала даљу могућност законодавца да интервенише и прилагођава систем реалним потребама у току транзиционог периода. Такође је кључно да се испуне одређени технички предуслови како би се обезбедила прецизност прикупљених података, праћење, извештавање и адекватно управљање системом медијације у Србији.

Одговорност за реализацију циљева и активности предвиђених Стратегијом биће поверена Комисији за спровођење Стратегије, састављеној од чланова, представника свих институција релевантних за спровођење реформе правосуђа:

Комисија за спровођење Стратегије је повремено радно тело Владе за праћење напретка и усмеравање и планирање будућих активности.

VII АКЦИОНИ ПЛАН

Стратегија представља петогодишњи стратешки оквир који поставља циљеве и стратешке смернице, а који ће се на годишњем нивоу ажурирати Акционим планом који је саставни део овог документа. Пратећи Акциони план утврђује конкретне мере, активности, рокове, неопходна средства, као и надлежна тела одговорна за спровођење активности.

Однос између циљева, стратешких смерница и мера утврђених Акционим планом је такав да су циљеви и смернице постављени дугорочно, а мере краткорочно.

Посебан циљ 1: Унапређен законодавни оквир за примену медијације

1.1. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ ЕФИКАСНОГ И ОДРЖИВОГ СИСТЕМА РЕШАВАЊА СПОРОВА ПУТЕМ МЕДИЈАЦИЈЕ КРОЗ УНАПРЕЂЕЊЕ НОРМАТИВНОГ ОКВИРА						
Број	Мера	Активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
1.1.1.	Анализа постојећег нормативног оквира за примену медијације	1. Израда Анализе нормативног оквира за примену медијације	Урађена Анализа постојећег нормативног оквира за примену медијације		Министарство надлежно за правосуђе, ИПА 2016 Пројекат Подршке Врховном касационом суду (Пројекат)	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 10.400€
1.1.2.	Извештај о резултатима Анализе (“Бели папир”)	Израда и усвајање Извештаја о резултатима Анализе (“Бели папир”)	Усвојен Извештај о резултатима Анализе (“Бели папир”)		Министарство надлежно за правосуђе, Радна група МП	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 12.000€
1.1.3.	Израда нацрта измена	1. Израда нацрта	Формирана Радна		Министарство	Трошак пројекта

	и допуна/ новог закона којим се уређује медијација	<p>измена и допуна/ новог закона</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање Влади РС 4. Усвајање Закона 	група; 4 округла стола;		надлежно за правосуђе, Пројекат, Влада РС	<p>ЕУ4ВКС 4.700 ЕУР (трошкови организације 12 састанака радне групе)</p> <p>Трошак пројекта ЕУ4ВКС 2.400 ЕУР (трошкови округлих столова)</p>
1.1.4.	Израда подзаконских прописа у области медијације којима се регулишу услови за обављање медијације, права и дужности медијатора, програм обуке, рад медијационих центара, итд.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формирање Радне групе 2. Израда предлога прописа 3. Слање предлога на коментаре и разматрање коментара 4. Доношење прописа 	Усвојени подзаконски прописи		Министарство надлежно за правосуђе, ИПА 2016 Пројекат Подршке Врховном касационом суду	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 1.500 ЕУР (трошкови организације 5 састанака радне групе)

1.2. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ЗАКОНА О МЕДИЈАЦИЈИ И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА						
број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
1.2.1.	Доношење петогодишњег плана	1. Израда и усвајање петогодишњег	Усвојен петогодишњи		Министарство надлежно за	

	имплементације Закона о медијацији (период транзиције)	плана 2. Усвајање плана	план		правосуђе, ИПА 2016 Пројекат Подршке Врховном касационом суду	
1.2.2.	Формирање комисије/тела за праћење имплементације петогодишњег плана	1. Формирање Комисије 2. Периодични састанци комисије 3. Израда периодичних извештаја	Функционална комисија која прати имплементацију петогодишњег плана Периодични извештаји		Министарство надлежно за правосуђе	
1.2.3.	Анализа ефеката нових прописа	1. Израда анализе ефеката нових прописа	Израђена анализа	6 /12 месеци након усвајања Закона или почетка спровођења Закона	Министарство надлежно за правосуђе	

1.3. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА– КОНТИНУИРАНО УСКЛАЂИВАЊЕ НОРМАТИВНОГ ОКВИРА РАДИ УСПОСТАВЉАЊА ЕФИКАСНОГ И ОДРЖИВОГ СИСТЕМА МЕДИЈАЦИЈЕ						
број	Мера	активности	Индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
1.3.1.	Измене и допуне	1. Израда текста	Усвојене измене		Радна група,	Трошкови

	Закона о парничном поступку	<ol style="list-style-type: none"> 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање нацрта МП/Влади 	и допуне Закона о парничном поступку		Министарство надлежно за правосуђе, Влада РС	састанака РГ
1.3.2.	Измене и допуне Закона о извршном поступку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда текста 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање нацрта текста МП/Влади 	Усвојене измене и допуне Закона о извршном поступку		Радна група, Министарство надлежно за правосуђе, Влада РС	Трошкови састанака РГ
1.3.3.	Измене и допуне Закона о судским таксама	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда текста 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање нацрта текста МП/Влади 	Усвојене измене и допуне Закона о судским таксама		Радна група, Министарство надлежно за правосуђе, Влада РС	Трошкови састанака РГ
1.3.4.	Измене и допуне Закона о адвокатури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда текста 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање нацрта текста МП/Влади 	Усвојене измене и допуне Закона о адвокатури		Радна група, Министарство надлежно за правосуђе, Влада РС	Трошкови састанака РГ
1.3.5.	Измена Судског пословника	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда текста 2. Усвајање 	Усвојене измене и допуне Судског пословника		Министарство надлежно за правосуђе, Врховни касациони суд	Трошкови састанака

Посебан циљ 2: Стварање неопходних стручних, техничких и административних предуслова за спровођење медијације, у складу са најбољом међународном праксом

2.1. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ И ПОДИЗАЊЕ КАПАЦИТЕТА ПОСЕБНЕ СЛУЖБЕ МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ НАДЛЕЖНЕ ЗА НАДЗОР И ПРАЋЕЊЕ РАДА МЕДИЈАТОРА И МЕДИЈАЦИОНИХ ЦЕНТАРА						
број	мера	активности	индикатор	рок	носилац мере	неопходна средства
2.1.1.	Формирање Службе/одељења при министарству надлежном за правосуђе за праћење, надзор, лиценцирање и акредитацију медијатора, тренера, медијационих центара и центара за обуке и континуирано усавршавање медијатора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинисање надлежности службе 2. Израда систематизације радних места 3. Попуњевање радних места у складу са систематизацијом 	Формирана и функционална Служба при министарству надлежном за правосуђе		Радна група, Министарство надлежно за правосуђе	Износ за запошљавање службеника/прерасподела
2.1.2.	Електронско праћење рада медијатора и медијационих центара	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда софтверског програма за вођење евиденције о спроведеним поступцима 	Израђен софтверски програм; Периодични извештај о спроведеним поступцима		Министарство надлежно за правосуђе, ИПА 2016 Пројекат Подршке Врховном	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 10.000 ЕУР израда софтвера, износ колико је потребно АТОС-у да спроведе ово Организација две

		медијације 2. Вођење евиденције о спроведеним поступцима медијације 3. Сачињавање извештаја о спроведеним поступцима	медијације		касационом суду, и медијациони центри	радионице 1.600 ЕУР
--	--	--	------------	--	---------------------------------------	---------------------

2.2. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА - УСПОСТАВЉАЊЕ ЕФИКАСНОГ СИСТЕМА ЗА ЛИЦЕНЦИРАЊЕ МЕДИЈАТОРА

број	мера	активности	индикатор	рок	носилац мере	неопходна средства
2.2.1.	Измене закона којим се уређује медијација и подзаконских прописа у погледу редефинисања система за лиценцирање медијатора	1. Израда измена закона којим се уређује медијација 2. Израда подзаконских прописа 3. Јавна (стручна) расправа 4. Упућивање МП /Влади РС	Измењен нормативни оквир којим се упоставља систем лиценцирања медијатора		Радна група, Пројекат, Министарство надлежно за правосуђе	Види тачку 1.1.1

2.3. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОГ СИСТЕМА РАДА И ОДГОВОРНОСТИ МЕДИЈАЦИОНИХ ЦЕНТРА

број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
2.3.1.	Измене закона којим	1. Измена закона	Функционални		Министарство	

	се уређује медијација са успостављеним јасним критеријумима за формирање и рад медијационих центара који би покрили територије свих основних судова	<p>којим се уређује медијација</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање текста нацрта Влади 4. Усвајање подзаконских прописа којима се детаљно регулише рад медијационих центара 	медијациони центри, Измењен нормативни оквир		надлежно за правосуђе	
2.3.2.	Унапређење капацитета Министарства надлежног за правосуђе да врши надзор над радом медијационих центара	<ol style="list-style-type: none"> 1. види активности 2.1. 	Функционално одељење при министарству надлежном за правосуђе које се бави надзором над радом медијационих центара		Министарство надлежно за правосуђе	

2.4. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОГ СИСТЕМА РАДА ОРГАНИЗАЦИЈА АКРЕДИТОВАНИХ ЗА ОБУКЕ И КОНТИНУИРАНО СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ МЕДИЈАТОРА

број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
------	------	------------	-----------	-----	--------------	--------------------

2.4.1.	Измене закона којим се уређује медијација са успостављеним јасним критеријумима за формирање и рад организација за пружање обука и континуирано стручно усавршавање медијатора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Измена закона којим се уређује медијација 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање текста нацрта Влади 4. Усвајање подзаконских прописа којима се детаљно регулише рад центара за пружање обука и континуирано стручно усавршавање медијатора 	Измењен нормативни оквир, Функционалне акредитоване организације за обуке и континуирано стручно усавршавање медијатора		Министарство надлежно за правосуђе, Радна група, Пројекат	
2.4.2.	Унапређење капацитета министарства надлежног за правосуђе да врши надзор над радом организација за пружање обука и континуирано стручно усавршавање медијатора (види 2.1.)	види активности 2.1.	Види 2.1.			

2.5. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА И ЕФИКАСНИХ ПРОЦЕДУРА ЗА УПУЋИВАЊЕ СПОРОВА НА МЕДИЈАЦИЈУ

број	Мера	активности	Индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
2.5.1.	Усвајање јединствених процедура и протокола за упућивање судских спорова на медијацију	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формирање и унапређење рада инфо служби за медијацију у судовима 2. Измене Судског пословника за успостављање процедуре за упућивање предмета на медијацију (види 1.3.) 3. Измене Правилника о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова (види 1.3.) 	Функционалне инфо службе за медијацију, повећан број предмета упућених на медијацију од стране суда		Министарство надлежно за правосуђе, Врховни касациони суд, ИПА 2016 Пројекат Подршке Врховном касационом суду	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 5.000 ЕУР
2.5.2.	Унапређење електронског система вођења евиденције при судовима за праћење предмета	1. Формирање подписника који би омогућили вођење евиденције предмета упућених	Формирани подписници за медијацију, Успостављена електронска		Министарство надлежно за правосуђе, Врховни касациони суд, ИПА 2016 Пројекат	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 5.000 ЕУР

	упућених на медијацију	на медијацију 2. Вођење евиденције и сачињавање извештаја о броју и исходу предмета упућених на медијацију	евиденција, извештаји		Подршке Врховном касационом суду	
--	------------------------	---	-----------------------	--	----------------------------------	--

2.6. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА– УСПОСТАВЉАЊЕ ТРАНСПАРЕНТНОГ МЕХАНИЗМА ОДГОВОРНОСТИ МЕДИЈАТОРА						
број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
2.6.1.	Формирање механизма за праћење и оцену рада медијатора	1. Израда критеријума и мерила за праћење и оцену квалитета рада медијатора 2. Усвајање критеријума и мерила	Развијена адекватна методологија за праћење и оцену рада медијатора		Министарство надлежно за правосуђе, Радна група	
2.6.2.	Измене Етичког кодекса у складу са највишим међународним стандардима	1. Анализа досадашње примене Етичког кодекса 2. Измене и допуне етичког кодекса	Усвојен измењени Етички кодекс		Министарство надлежно за правосуђе, Радна група	
2.6.3.	Успостављање	1. Формирање	Функционално		Министарство	

	система дисциплинске одговорности медијатора	дисциплинског тела 2. Дефинисање дисциплинске процедуре 3. Дефинисање дисциплинских мера	дисциплинско тело; Установљене дисциплинске процедуре и мере		надлежно за правосуђе, Радна група	
--	--	--	---	--	---------------------------------------	--

2.7. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – ФИНАНСИЈСКА АНАЛИЗА ЕФЕКТА НА БУЏЕТ

број	мера	активности	индикатор	рок	носилац мере	неопходна средства
2.7.1.	Формирање комисије која би пратила финансијске ефекте Закона на буџет	1.Формирање комисије 2. Израда анализе финансијских ефеката на буџет 3.Израда годишњих извештаја	Формирана оперативна комисија, периодични извештаји		Министарство надлежно за послове правосуђа	Трошкови рада комисије

Посебан циљ 3: Подизање интересовања за медијацију код грађана и правних субјеката као потенцијалних корисника медијације

3.1. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА ЗА АУТОМАТСКО УПУЋИВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ВРСТА СПОРОВА НА ИНИЦИЈАЛНИ САСТАНАК СА МЕДИЈАТОРОМ ("ОРТ-ОУТ" СИСТЕМ)

Број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
3.1.1.	Одабир врста предмета код којих би	1.Анализа предмета подобних за иницијални	измењен правни оквир;		Министарство надлежно за	Трошак пројекта

	пре подношења тужбе био обавезан иницијални састанак са медијатором	састанак са медијатором 2. Измене правног оквира (ЗПРС и ЗПП) које би садржале одредбе о обавезном иницијалном састанку са медијатором у појединим врстама предмета 3. Упућивање измена Влади РС	број иницијалних састанака са медијатором у законом прописаним предметима		правосуђе, Врховни касациони суд, ИПА 2016 Пројекат Подршке Врховном касационом суду	ЕУ4ВКС 1.500 ЕУР (5 састанака радне групе)
--	---	--	---	--	--	---

3.2. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УВОЂЕЊЕ МЕДИЈАЦИЈЕ У ПРОЦЕДУРЕ И ПРАКСУ ЈАВНИХ ПРАВОБРАНИЛАЦА И ПУНОМОЋНИКА ДРЖАВНИХ ОРГАНА И ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА						
Број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
3.2.1.	Израда упутства за јавне правобраниоце за закључење споразума о приступању медијацији за одређене врсте предмета	1. Сачињавање и усвајање Упутства 2. Примена Упутства од стране јавних правобранилаца	Израђено Упутство, Број поступака у којима је закључен споразум о приступању медијацији		Министарство надлежно за послове правосуђа, јавна правобранилаштва	За примену ове мере нису потребна додатна средства
3.2.2.	Обука јавних правобранилаца за заступање у поступку медијације	1. Израда програма обуке 2. Организација обука	Спроведене обуке		Министарство надлежно за послове правосуђа, јавна правобранилаштва	Трошкови обука

3.3. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – ПОВЕЋАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА АДВОКАТА И ПУНОМОЋНИКА ПРАВНИХ ЛИЦА ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ МЕДИЈАЦИЈЕ У СВОЈСТВУ ЗАСТУПНИКА						
Број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
3.3.1.	Измена Адвокатске тарифе	<ol style="list-style-type: none"> 1. Измене Адвокатске тарифе која би стимулисала адвокате за учешће у поступку медијације 2. Усвајање Адвокатске тарифе 	Измењена Адвокатска тарифа		Адвокатска комора Србије, Министарство надлежно за послове правосуђа	
3.3.2.	Округли столови и остали стручни догађаји који би указали на предности медијације	<ol style="list-style-type: none"> 1. Организација округлих столова и осталих стручних догађаја 	број организованих јавних догађаја		Министарство надлежно за правосуђе, Врховни касациони суд, ИПА 2016 Пројекат Подршке Врховном касационом суду	

3.4. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – ПОЈЕДНОСТАВЉЕЊЕ ОДРЕДАБА О ИЗВРШНОСТИ СПОРАЗУМА ИЗ МЕДИЈАЦИЈЕ И ОСНАЖИВАЊЕ УГОВОРНИХ КЛАУЗУЛА О РЕШАВАЊУ СПОРОВА ПУТЕМ МЕДИЈАЦИЈЕ						
Број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства

3.4.1.	Измене правног оквира којима би се предвидело да споразум потписан од стране адвоката страна у поступку и медијатора (који би потврдио да је реч о споразуму проистеклом из медијације) има снагу извршне исправе	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда текста 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање нацрта МП/Влади 	Измењен правни оквир		Министарство надлежно за правосуђе, Радна група, Пројекат	
3.4.2.	Измене правног оквира којима би се дало овлашћење судијама, да уколико постоји уговорна клаузула да стране прво покушају да реше спор путем медијације, одбаце тужбу уколико стране нису поднеле доказ да је покушана медијација /којом би судије донеле решење да се застаје са поступком док се сметња не отклони	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда текста 2. Јавна (стручна) расправа 3. Упућивање нацрта МП/Влади 	Измењен правни оквир		Министарство надлежно за правосуђе, Радна група, Пројекат	

3.4.3.	Едукација судија за примену одредаба које се односе на поступање уколико постоји уговорна клаузула	1. Спровођење обука у свим судовима у РС	Број одржаних обука		Правосудна академија	
--------	--	--	---------------------	--	----------------------	--

3.5. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ РЕДОВНИХ И ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА ЕДУКАЦИЈЕ ЗА МЕДИЈАЦИЈУ НА ПРАВНИХ ФАКУЛТЕТИМА И ДРУГИМ СТРУЧНИМ ШКОЛАМА						
Број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
3.5.1.	Увођење едукативних садржаја о медијацији на правним факултетима и другим стручним школама	1. Израда едукативних програма 2. Усвајање програма 3. Израда пропратног материјала	Број факултета који у наставном програму имају медијацију		Министарство просвете, факултети	

Посебан циљ 4: Успостављање система едукације релевантних актера за медијацију у складу са најбољом међународном праксом

4.1. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ СИСТЕМА ОБУКЕ И КОНТИНУИРАНОГ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА МЕДИЈАТОРА						
број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
4.1.1.	Измене закона којим се уређује медијација и подзаконских прописа у погледу	1. Израда измена закона којим се уређује медијација 2. Израда	Измењен нормативни оквир којим се упоставља		Радна група, Пројекат, министарство надлежно за	

	редефинисања система за лиценцирање медијатора	подзаконских прописа 3. Јавна (стручна) расправа 4. Упућивање МП /Влади РС	систем лиценцирања медијатора		правосуђе	
4.1.2.	Доношење програма за основну обуку медијатора	1. Формирање подгрупе за израду програма основне обуке медијатора 2.Израда програма 3.Усвајање програма	Израђен програм за основну обуку медијатора		Министарство надлежно за правосуђе, Радна група	
4.1.3.	Спровођење основних обука за медијаторе	1. Организација основних обука за медијаторе	Спроведене обуке; Евиденција о издатим уверењима о завршеним обукама		Акредитоване организације за спровођење основне обуке	
4.1.4.	Дефинисање услова и програма за континуирано стручно усавршавање медијатора	1. Измене нормативног оквира које дефинишу услове за стручно усавршавање медијатора 2. Упућивање МП /Влади РС	Измењен нормативни оквир		Радна група, Министарство надлежно за правосуђе, Влада РС	
4.1.5.	Спровођење континуираног стручног усавршавања медијатора	1. Организација континуираног стручног усавршавања медијатора	Спроведене обуке; Евиденција о издатим уверењима о		Пројекат ЕУ4ВКС - четири специјализоване обуке Акредитоване	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 7.000 ЕУР

			завршеним обукама		организације за континуирано стручно усавршавање медијатора	
4.1.6.	Дефинисање услова и критеријума за организације које спроводе обуке за медијаторе	1.Израда и усвајање критеријума за организације које спроводе обуке за медијаторе 2. Упућивање нацрта МП	Измењен нормативни оквир		Радна група, Министарство надлежно за правосуђе	
4.1.7.	Успостављање услова и критеријума за тренере на обукама и континуираном стручном усавршавању медијатора	1. Израда и усвајање критеријума 2. Упућивање нацрта МП	Измењен нормативни оквир		Радна група, Министарство надлежно за правосуђе	
4.1.8.	Формирање тела /Комисије при министарству надлежном за правосуђе за праћење и оцену рада организација акредитованих за обуку и континуирано стручно усавршавање	1. Дефинисање надлежности тела/комисије 2. Израда систематизације радних места 3. Попуњевање радних места у складу са систематизацијом	Формирана и оперативна Комисија при министарству надлежном за правосуђе за праћење и оцену рада организација акредитованих за обуку и		Радна група, Министарство надлежно за правосуђе	

			континуирано стручно усавршавање			
--	--	--	--	--	--	--

4.2 СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМСКОГ ПРИСТУПА ЕДУКАЦИЈИ СУДИЈА, АДВОКАТА И ДРУГИХ ПРАВНИХ ЗАСТУПНИКА, ЈАВНИХ ПРАВОБРАНИЛАЦА, И ДРУГИХ ПРАВОСУДНИХ ПРОФЕСИЈА У ЦИЉУ ПОДСТИЦАЊА ПРИМЕНЕ МЕДИЈАЦИЈЕ						
број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
4.2.1.	Спровођење обука за судије и судијске помоћнике за селекцију и упућивање предмета на медијацију	1. Спровођење обука у свим судовима у РС	Спроведене обуке и евиденција о спроведеним обукама		Правосудна академија	
4.2.2.	Израда програма и спровођење обука за судије и судијске помоћнике за рад судских инфо служби за медијацију	1. Израда програма обуке 2. Усвајање програма 3. Спровођење програма	Израђен програм обуке; Спроведене обуке и евиденција о спроведеним обукама		Правосудна академија, Пројекат	Трошак пројекта ЕУ4ВКС Дводневни тренинг 2.600 ЕУР
4.2.3.	Израда програма и спровођење обука за адвокате и адвокатске приправнике за заступање клијената у поступку	1. Израда програма обуке 2. Усвајање програма 3. Спровођење обука	Израђен програм обуке; Спроведене обуке и евиденција о спроведеним обукама		Радна група, адвокатске коморе и адвокатске академије, организације акредитоване за	

	медијације				обуку и континуирано стручно усавршавање медијатора	
4.2.4.	Јавни правобраниоци	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда програма обуке 2. Усвајање програма 3. Спровођење обука 	<ul style="list-style-type: none"> - Израђен програм обуке - Спроведене обуке и евиденција о спроведеним обукама 			

Посебан циљ 5: Подизање општег нивоа свести грађана о предностима медијације као алтернативног начина решавања сукоба.

5.1. СТРАТЕШКА СМЕРНИЦА – ПРОМОЦИЈА МЕДИЈАЦИЈЕ У ЦИЉУ ПОДИЗАЊЕ НИВОА СВЕСТИ О МЕДИЈАЦИЈИ КАО НАЧИНУ АЛТЕРНАТИВНОГ РЕШАВАЊА СПОРОВА						
број	Мера	активности	индикатор	рок	Носилац мере	Неопходна средства
5.1.1.	Унапређење информисаности грађана о медијацији кроз промотивне активности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спровођење истраживања о информисаности грађана о медијацији 2. Изграђена комуникациона стратегија 3. Промотивна кампања путем интернет страница, брошура, инфографика и објава путем јавног сервиса 	Број чланака, ТВ објава, Број објава путем јавног сервиса, израђени промо материјали		Министарство надлежно за правосуђе	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 5,000 ЕУР

5.1.2.	Већа информисаности стручне јавности (адвокати, јавни правобраниоци, представници привреде) о предностима медијације	1. Организација стручних скупова	Број одржаних стручних скупова		Министарство правде, медијациони центри	Трошак пројекта ЕУ4ВКС 5,000 ЕУР
5.1.3.	Увођење едукативних садржаја о медијацији у основним и средњим школама (укључујући вршњачку медијацију)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Израда едукативних програма 2. Усвајање програма 3. Израда уџбеника 4. Спровођење обука за наставни кадар 5. Спровођење обука у основним и средњим школама 	Број школа које су у свој програм уврстиле медијацију		Министарство просвете	